

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

587. An saltem ad hoc, ut reipsa incursa censeatur hæc pœna amissionis alternativæ requiratur intimatio desuper facta Papæ, ejusdem declaratio seu acceptatio illius amissionis, ut hæc amissio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

compatibilibus, quo casu censetur eidem privilegio renunciatum: Atque ita intimatio non debet fieri scienti, ubi ea ad alium finem non requiritur, quam notificandi. *Lott. num. 36. citans Menochi. conf. 1004. num. 6. Tiraq. de retract. conf. ang. §. 36. gl. 2. num. 30. &c. Quin etiam addit Garc. cit. nu. 748. quod hæc procedant, sive contraventio Episcopi sit notoria sive non; adeoque verum non est se, quod tradit Gonz. nimirum quod, quando contraventio Episcopi non est ita notoria & clara, ut nullâ tergiversatione possit celari aut contraverti, necessaria sit judicialis declaratio, citato & audito Episcopo; eò quod licet privato induceretur ipso jure per hanc regulam, nihilominus requiratur sententia declaratoria præviâ summariâ causâ cognitione de contraventione. Quamvis admittat Garc. quod ubi agitur de beneficio, debeat contraventio Episcopi & amissio alternativæ concludenter probari per eum, qui se in eâ fundat, & consequenter Judex super ea judicare, saltem tacite. Addit etiam Corrad. l. 3. c. 6. n. 34. quod etsi opus non sit declaratio ad penam amissionis incurrendam, negari tamen non posse, quin collationes factæ contra formam hujus regulæ, & per abusum alternativæ, quandoque per Papam invalidæ & irritæ declarentur, ut ostendit Gregor. XIII. in Archiepiscopo Hispal.*

2. Verumtamen etiam responsio nostra limitanda est primò, ut non procedat, ubi Episcopus contraveniens habuisset justam seu coloratam causam ignorantie vel excusationis ad providendum de beneficiis reservatis. *Chok. gl. 20. num. 5. citans Gonz. gl. 56. num. 128. & dicens, id illum variis modis exemplificare. Garc. num. 738. & 732. ubi, quod dum se Episcopus intromittit in provisione beneficiorum reservatorum Papæ propter ignorantiam reservationis, ea ignorantia eum præservet ab amissione alternativæ, si fuerit ignorantia probabilis facti, ut quia v. g. ignorabat, defunctum fuisse officialem Papæ, aut familiarem Cardinalis, vel quia verisimiliter credit, defunctum in longinquis partibus decessisse in suo mense; quia de hoc fama erat: vel quia putabat, Sedem Apostolicam vacare. citat pro hoc Gonz. gl. 56. num. 128. Corrad. l. 3. c. 6. num. 38. Idem esse dicit Garc. si reservatio esset secreta & particularis, cujus datur justa ignorantia. Quod si tamen talis ab initio jusse ignorans, postquam postmodum certus factus fuit de reservatione, & quod nullatenus providere potuerit, procedat ad ulteriorem effectum suæ provisionis, v. g. mittendo provivum à se in possessionem, amittat eo ipso alternativam; eò quod jam scienter impedimentum præstet, ne provisio apostolica effectum consequatur. *Garc. nu. 756. & 757. ex Gonz. gl. 56. num. 141. Ait tamen Garc. cit. nu. 757. sibi non placere alterum, quod ibid. tradit Gonz. nimirum tali modo talem amittere alternativam, ubi post acceptam noticiam talem à se provivum & missum in possessionem non curaverat quantum in se est, à possessione tali removere, ut ea vacua maneat, & ne provisio Apostolica in ea capienda impedimentum habeat. At si ignorantia sit juris, v. g. quia ignorabat, reservationem in jure, aut in regulis Cancell. & constitutionibus Apostolicis contentam, amittit alternativam, saltem in foro exteriori; quia ignorantia juris non excusat, nisi sit ignorantia juris dubii, & obscuri, cujus error est probabilis & justus, & æquiparatur errori facti juxta Bellamer. de permut. p. 11, q. 4.**

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

Garc. num. 753. Secus tamen etiam est in foro conscientie, ubi Episcopus ex ignorantia juris se intromisit, sincerè tamen & bonâ fide, & dum non impugnantur provisiones per talem vigore alternativæ factæ. Garc. num. 754. cui non obstat, quod ignorantia juris non dubii non excuset, etiam in conscientia à devolutione, ut Rota; quia devolutio inducitur, non delictum, sed ob negligentiam, quæ etiam dari videtur in ignorante jus. Garc. num. 755.

Questio 587. An saltem ad hoc, ut reipsâ incurfa censetur hæc pena amissionis alternativæ, requiratur intimatio desuper facta Papæ, ejusdemque declaratio seu acceptatio illius amissionis, ut hæc amissio fortissimè effectum, cum Papæ possit interesse, alternativam in Episcopo conservari, inductæque sit hæc privatio alternativæ, non tantum in odium Episcopi, sed & in favorem Papæ; ea autem, quæ in favorem alicujus annullantur, effectum non habeant, quousque ipse annuat irritationi, ut pluribus exemplificat Gonz. gl. 56. n. 40. apud Castrop.

1. **R**espondeo negativè. *Castrop. cit. §. 5. nu. 70. Garc. 746. & 747. citantes Gonz. gl. 56. nu. 124. Corrad. pr. benef. l. 3. c. 6. nu. 34. Lott. l. 2. q. 41. à num. 14. Papa enim per ipsam hanc regulam satis declarat intentionem & voluntatem suam, ut Episcopus eo ipso, quod abusus fuerit alternativæ, eâ privatus existat, unde cum jam habeamus claræ, expressæ, & indubitatae, frustra exigitur nova declaratio. *Castrop. Garc. l. c. Additque rectè Castrop. hujus contrarium esse, nimirum consensum illius, in cujus favorem à lege fit annullatio, dum is à legislatore distinctus est, cum tunc ius consensus per legem non exprimitur. Addit etiam Garc. nunquam auditum, talem declarationem Papæ aliter factam fuisse, quam per regulam ipsam, esseque valde absurdum, imponere Papæ hoc maximum onus declarandi de novo in specie cui libet Episcopo contravenienti, quod per legem generalem & expressam jam omnibus declaravit; maxime, cum eo ipso, quod Episcopus acceptavit alternativam cum conditionibus & gravaminibus in ea contentis, jam habuerit plenissimam noticiam de intentione & declaratione Papæ, sedque ipsum subdidit penæ absque alia nova declaratione, Ceter nihilominus *Castrop. loc. cit. num. 8. Episcopum hæc amittentem alternativam obligatum esse, Pontificem vel ejus Datarium monere de amissione, ne aliàs Papa illudatur, & jus ei quaesitum derogetur, dum in inficiis amissionis hujus, non provideret in mensibus alternatis Episcopalis, & e contra provideret in mensibus Martii & Septemb. putans sibi competere. Unde ait talem Episcopum non monentem non posse in mensibus Martii & Septemb. aliàs ordinariis providere. Idem tenet *Garc. num. 749. Quin &, dum Episcopus datâ operâ abusus fuit alternativæ, & hinc eam quò ad se, ut dictum supra, amitteret, adhuc opus esse certiorare Papam in ordine ad effectum amissionis, & ut Ordinarius providere possit in 4. his mensibus, satis indicat *Garc. num. 750. Nec sufficere certiorationem de violatione, nisi etiam fieret mentio de fraude & animo, qua facta est, & nihilominus Papa eam acceptaret,*****

Y 3

2. De

2. De cetero rectè ex his inferitur, provisiones à tali Episcopo factas vi alternativæ post eum absum statim ante omnem Papæ acceptationem & scientiam de contraventione, & hinc secutâ amissionem, esse nullas, perinde, ac si Episcopus nunquam acceptasset alternativam. Neque verum, quod tradunt Felin. in C. de quarto. de præscrip. num. 33. Navar. in Man. c. 23. n. 104. Gonz. gl. 56. num. 124. aliique apud Garc. num. 745. provisiones interim vigore alternativæ factas, esse in pendentia, ita ut Papâ acceptante postea amissionem, censeantur nullâ à principio; collatio siquidem est actus legitimus, qui non debet esse in pendentia, nec vagari in incerto, juxta c. 2. de elect. junctâ gl. Gar. cit. num. 745.

Questio 588. Qualiter subveniatur tali Episcopo, qui amisit alternativam per absum, si eam iterum habere velit. Item provisio ab illo?

Respondeo ad primum, debere illum accedere ad Papam narrando, qualiter, cum haberet alternativam acceptatam, eam amisit per contraventionem, & petendo eam iterum sibi concedi de & ex gratiâ speciali. Garc. cit. p. 5. c. 1. n. 751. Corrad. l. 3. c. 6. n. 4.

2. Respondeo ad secundum, taliter provisio dandam novam provisionem, si ita Papæ placuerit, cum annullatione possessionis captæ, attento decreto irritante hujus regulæ, quod inscit titulû & possessionem, adeò, ut sic nulliter possidentes nequeant uti aliquo ex remediis possessoriis, nec in sumariissimo manurentionis, in quo solent exceptiones admitti. Corrad. in pr. benef. loc. cit.

Questio 589. Num præter reservationes contentas in corpore juris & regulis his Cancellentur reservationes quorundam aliorum beneficiorum?

Respondeo: præter illas nullas esse alias generales, seu per legem fancitas, nisi quæ apponuntur in pœnam alicujus delicti. Castrop. loc. cit. p. 24. num. 1. Sic primò ob crimen hæresis vacat ipso jure beneficium, & Papæ reservatur ex constit. Pii V. cum ex Apostolatus. datâ 6. Calen. Feb. 1566. Secundò ob crimen Simonia vacat & reservatur ex Constit. Pauli III. Sanctissimus, quod fortius procedit in Simonia confidentiali, ob quam non solum beneficium sic obtentum, sed etiam omnia illa, quæ confidentialius obtinebat tempore commissi delicti, reservantur; juxta Constit. Paul. IV. Romanus. Pii V. Intolerabilis. Tertio beneficia parochialia, in quorum collatione servata non fuit forma præscripta à Trid. reservantur ex Constit. Pii V. Quarto reservantur beneficia ob non factam publicationem resignationum juxta formam præscriptam in Constit. Gregor. XIII. Humano, &c. Quintò beneficia offendentis litigantes in Curia Rom. & eorum Judices, Advocatos, Notarios, testes, Procuratores, ex Constit. Alexan. VI. In eminentia. Sextò beneficia collata personis inhabilibus ex aliquo privilegio à Papa concessio, vel ex instituto à Sede Apostolica confirmato, v. g. si esset statutum excludens à beneficiis descendentes ex sanguine infecto, vel ex condemnato hæresis, & tali conferretur beneficium, nulla esset provisio, & beneficium maneret Papæ reservatum, ut haberetur in Constit. Gre-

gor. XIII. In Ecclesia. datâ Idibus Novemb. 1580. Septimò beneficia eorum, qui seipsos pro aliis examinandos supponunt, vel pro consequendis beneficiis annuas pensiones offerunt, aut beneficia impetrant pro aliis, ut ab eis aliquid consequantur: vel quando pro se ipsis impetrant beneficia, cum intentione illa resignandi, ut haberetur in Constit. Paul. IV. Inter cetera. datâ. 27. Novemb. 1557. Octavò beneficia ob non delationem habitus clericalis, juxta Extrav. Sixti V. quæ est 92. in Bullario. Denique beneficia quæ Cardinales vi suorum indulgentiarum contulerunt, si ipsi beneficiati citramontani intra 4. menses, ultramontani intra 8. novas provisiones à Sede Apostolica non obtinuerint, literæque Apostolicas non expedierint; quia sic in indultis Cardinalium haberetur. Ita ferè Castrop. l. cit. ubi in reg. addit, horum beneficiorum vacationem, quia est in pœnam delicti commissi, locum non habere, quousque delictum declaratur; eò quòd censura, utpote medicinales pœnæ, absque ulla declaratione Judicis contrahantur, reliquæ pœnæ, etiam privativa, hanc declarationem prærequirant, quæ declaratio retrotrahitur à puncto commissi delicti, citat se ipsum in tr. de LL.

PARAGRAPHVS IX.

De Reservationibus factis per Concordata Germaniæ.

Questio 590. Unde hæc concordata?

Respondeo: ob dissidentes dico inter se schismate Germaniæ principes (dum eorum alii Concilio Basileensi, quod Eugenius IV. auctoritate sua dissolverat, & Antipapa Felici adharebant; alii cum Friderico III. Imperatore neutrius partes sequentes, neque Eugenii, neque Felici, dici volebant neutrales) rebus in Germania, & inter cetera quoque quò ad beneficiorum provisiones turbatissimas: dum ut ait Bzovius ad annum 1444. Collatores ordinarii ea pro arbitrio suo providebant. Capta desuper quoque tractari concordia, missis ab Eugenio Francofurtum legatis Anno 1446. (cui conventioni quinam præter Imperatoris legatos interfuerint Germaniæ principes, tum Ecclesiastici, tum seculares vide apud Nicolart. in præm. ad Concord. Germ.) eaque inita, & compositionis hujus Concordata ab eodè Eugenio in Consistorio approbata, editâ desuper paulò ante obitum constitutione. Ac denique quò ad beneficiorum provisiones à Nicol. V. ejus successore plenè certòque modo confirmata anno 1448. per Bullam, quæ incipit: *Ad sacram Petri Sedem.* & ponitur in Bullario prima inter constitutiones ejusdem Papæ Nicolart. loc. cit. Pirh. de præb. num. 357. Eugels tit. eod. num. 4. Eorundem deinceps Concordatorum observantia variorum, tum Pontificum constitutionibus, tum Imperatorum diplomatibus reborata, puta, Pii II. de data 1458. 13. Calen. Febr. Sixti IV. de data 1479. Maximil. I. de data 1518. 11. Jul. quæ distinctè mandat, ea sedulo observari per districtum Leodiensem, ubi fortè dicta observantia non nihil violata, Caroli V. de anno 1554. 9. Febr. respectu districtus Cameracensis, cum severa inhibitione, ne aliter, quàm juxta hæc Concordata provisum recipiantur, sed ut intrusi rejiciantur. Nicolart.